

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 13 december 2012 *

”Fri rörlighet för arbetstagare — Artikel 45 FEUF — Anställningsbidrag för äldre arbetslösa och långtidsarbetslösa — Villkor om att vara anmäld som arbetssökande vid något av den nationella arbetsmarknadsmyndighetens arbetsförmedlingskontor — Bosättningsvillkor — Begränsning — Skäl”

I mål C-379/11,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Cour administrative (Luxemburg) genom beslut av den 14 juli 2011, som inkom till domstolen den 18 juli 2011, i målet

Caves Krier Frères Sàrl

mot

Directeur de l'Administration de l'emploi,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av A. Rosas, tillförordnad ordförande på andra avdelningen, samt domarna U. Løhmus, A. Ó Caoimh (referent), A. Arabadjiev och C.G. Fernlund,

generaladvokat: E. Sharpston,

justitiesekreterare: handläggaren R. Șereș,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 21 juni 2012,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Caves Krier Frères Sàrl, genom M. Mailliet, avocat,
- Luxemburgs regering, genom C. Schiltz, i egenskap av ombud, biträdd av G. Pierret och S. Coi, avocats,
- Tjeckiens regering, genom M. Smolek och D. Hadroušek, båda i egenskap av ombud,
- Österrikes regering, genom C. Pesendorfer, i egenskap av ombud,
- Polens regering, genom M. Szpunar och B. Majczyna, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: franska.

— Europeiska kommissionen, genom G. Rozet, i egenskap av ombud,
och efter att den 27 september 2012 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 21 FEUF och 45 FEUF.
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Caves Krier Frères Sàrl (nedan kallat Caves Krier) och Administration de l'emploi (arbetsmarknadsmyndigheten) (nedan kallad ADEM). Målet rör ADEM:s avslag på Caves Kriers ansökan om anställningsbidrag för äldre arbetslösa eller långtidsarbetslösa.

Tillämpliga bestämmelser i luxemburgsk lagstiftning

- 3 Artikel L. 541-1 i Code du travail (lagen om arbete) har följande lydelse:

”Arbetsmarknadsfonden ersätter arbetsgivare inom den privata sektorn för de sociala avgifter som inbetalas av arbetsgivaren respektive arbetstagaren för arbetslösa som arbetsgivaren har anställt, oavsett huruvida de erhöll arbetslöshetsersättning eller inte, om dessa var äldre än [45] år och var anmälda som arbetssökande vid någon av [ADEM:s] arbetsförmedlingskontor sedan minst en månad tillbaka.

Arbetssökande i åldern [40] till [44] år måste vara anmälda som arbetssökande vid ett av [ADEM:s] arbetsförmedlingskontor sedan mer än tre månader tillbaka och arbetssökande i åldern [30] till [39] måste vara anmälda sedan minst tolv månader tillbaka.

Villkoret om anmälan vid ett av [ADEM:s] arbetsförmedlingskontor gäller inte för arbetssökande som är äldre än [40] år och som har sagts upp inom ramen för en framförhandlad uppsägningsrunda, i den mening som avses i artikel L. 513-3, som godkänts av arbetsmarknadsministern med stöd av dennes behörighet.”

- 4 I artikel L. 622-6 1 i samma lag föreskrivs att alla arbetslösa personer som söker arbete är skyldiga att anmäla sig som arbetssökande vid ADEM.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 5 Michèle Schmidt-Krier föddes den 30 juli 1955. Hon är luxemburgsk medborgare, men är bosatt i Tyskland, nära den luxemburgska gränsen, tillsammans med sin familj. Hon har arbetat i Luxemburg under hela sitt yrkesliv.
- 6 Den 1 maj 2008 anställdes Michèle Schmidt-Krier, som då var 52 år gammal, av Caves Krier, som är ett bolag med säte i Remich (Luxemburg). Anställningen var en tillsvidareanställning.
- 7 Den 2 september 2008 ansökte Caves Krier, med anledning av Michèle Schmidt-Kriers anställning, hos ADEM om anställningsbidrag för äldre arbetslösa och för långtidsarbetslösa enligt artikel L. 541-1 första stycket i Code du travail.
- 8 ADEM avslog genom beslut av den 4 september 2008 denna ansökan med motiveringen att Michèle Schmidt-Krier inte uppfyllde villkoret att vara anmäld som arbetssökande vid ADEM sedan minst en månad tillbaka enligt ovannämnda bestämmelse (nedan kallat det omtvistade beslutet).

- 9 Den 11 januari 2010 väckte Caves Krier talan vid Tribunal administratif (förvaltningsdomstol i första instans) och yrkade att detta beslut skulle ogiltigförklaras. Caves Krier anmärkte i sin ansökan att Michèle Schmidt-Krier var anmäld som arbetssökande i Tyskland och att hon arbetat i Luxemburg under hela sitt yrkesliv. Den enda anledningen till att hon var anmäld som arbetssökande i Tyskland var att hon och hennes make flyttat dit även om de fortfarande arbetade i Luxemburg.
- 10 Caves Krier anförde som enda grund för sin talan ett åsidosättande av principen om likhet inför lagen, såsom denna har stadfäst i Storhertigdömet Luxemburgs grundlag, genom att tillämplig lagstiftning, och därmed det omtvistade beslutet, medför olika behandling, vad rör beviljande av det aktuella bidraget, mellan en luxemburgsk medborgare som är bosatt i Luxemburg och en luxemburgsk medborgare som är bosatt utomlands, vilka båda har arbetat i Luxemburg, utan att denna skillnad i behandling motiveras av sakliga skäl.
- 11 Tribunal administratif ogillade i dom av den 14 juli 2010 denna talan med motiveringen att Michèle Schmidt-Krier när hon anställdes inte uppfyllde villkoret att vara anmäld vid ADEM. Vad avser påståendet om åsidosättande av den grundlagsskyddade likabehandlingsprincipen ansåg nämnda domstol att situationen för en arbetslös som är bosatt i Luxemburg, och som därmed har rätt att anmäla sig som arbetssökande vid ADEM, inte kan jämföras med situationen för en arbetslös som, eftersom denne inte är bosatt i Luxemburg, inte kan anmäla sig vid denna myndighet, utan istället måste anmäla sig vid ett arbetsförmedlingskontor i den medlemsstat där denne är bosatt.
- 12 Caves Krier överklagade den 12 augusti 2010 Tribunal administratifs dom till Cour administrative. Caves Krier gjorde härvid gällande att artikel L. 541-1 första stycket i Code du travail strider mot grundlagen.
- 13 I detta sammanhang hänsköts även frågan huruvida denna bestämmelse är förenlig med Luxemburgs grundlag till Cour constitutionnelle (författningsdomstolen). Denna besvarade frågan jakande i dom nr 64/11 av den 4 maj 2011 (*Mémorial* A 2011, s. 1572).
- 14 Cour administrative har i sin begäran om förhandsavgörande emellertid förklarat att den anser att unionsrätten är avgörande i målet. Det är nämligen utrett att endast i landet bosatta kan anmäla sig vid ADEM. Eftersom det anställningsbidrag som föreskrivs i artikel L. 541-1 första stycket i Code du travail kräver att en sådan anmälan har gjorts, är detta bidrag således förbehållet arbetsgivare som anställer arbetslösa bosatta i landet. Denna bestämmelse kan således försvåra unionsmedborgarnas fria rörlighet, i den mening som avses i artiklarna 21 FEUF och 45 FEUF, eftersom en arbetsgivare som överväger att anställa en arbetslös som är äldre än 45 år har anledning att föredra att anställa en person bosatt i Luxemburg, eftersom det aktuella anställningsbidraget endast kan utbetalas för att underlätta en sådan persons anställning.
- 15 Den hänskjutande domstolen har anmärkt att den luxemburgska staten inte var företräd i nämnda instans, varför det inte har varit möjligt att utreda huruvida restriktionen avseende bosättning grundas på objektiva överväganden av allmänt intresse som inte är beroende av de berörda personernas nationalitet och som står i proportion till ett legitimt intresse som eftersträvas med den omtvistade nationella bestämmelsen. Den hänskjutande domstolen anser att den inte ex officio kan göra en sådan bedömning.
- 16 Mot denna bakgrund beslutade Cour administrative att vilandeförklara målet och att ställa följande fråga till domstolen:

”Är artikel L. 541-1 första stycket i Code du travail förenlig med unionsrätten, särskilt artiklarna 21 och 45 [FEUF], i den del den innebär att rätten, för en arbetsgivare inom den privata sektorn, till ersättning för sociala avgifter som inbetalas av arbetsgivaren respektive arbetstagaren för arbetslösa som arbetsgivaren har anställt, oavsett huruvida de erhöll arbetslöshetsersättning eller inte, om dessa var äldre än 45 år, är beroende av huruvida dessa var anmälda som arbetssökande vid något av

[ADEM:s] arbetsförmedlingskontor sedan minst en månad tillbaka, medan denna förmån inte gäller för arbetsgivare som anställer arbetslösa som är anmälda som arbetssökande vid motsvarande utländsk myndighet?”

Tolkningsfrågan

Upptagande till sakprövning

- 17 Den österrikiska regeringen har gjort gällande att begäran om förhandsavgörande inte kan tas upp till sakprövning, eftersom den hänskjutande domstolen inte tydligt har beskrivit de relevanta omständigheterna i målet och tillämpliga nationella bestämmelser. Det framgår visserligen inte av det ordagranna citatet ur artikel L. 541-1 andra stycket i Code du travail och av tolkningsfrågans lydelse att det omtvistade anställningsbidraget till arbetsgivaren endast kan beviljas personer som är bosatta i Luxemburg, men beslutet om hänskjutande tycks utgå från att en sådan begränsning är för handen. Det är således inte säkert att det i förevarande fall är nödvändigt att utreda huruvida ett villkor om bosättning eller anmälan hos ADEM är förenligt med unionsrätten.
- 18 Denna invändning saknar stöd. Såsom framgår av punkt 14 ovan har den hänskjutande domstolen i sin begäran om förhandsavgörande med nödvändig klarhet beskrivit de relevanta faktiska omständigheterna i det mål den har att avgöra och med precision identifierat den tillämpliga nationella bestämmelsen, det vill säga artikel L. 541-1 första stycket i Code du travail. Den hänskjutande domstolen har dessutom förklarat sin egen tolkning av den tillämpliga nationella lagstiftningen, varvid den konstaterat att det är utrett att endast personer som är bosatta inom landet kan anmäla sig som arbetssökande hos ADEM. Domstolen förfogar således över samtliga nödvändiga upplysningar för att kunna ge den hänskjutande domstolen ett svar som gör det möjligt för denna att avgöra sitt mål.
- 19 Den tjeckiska regeringen har invänt att den hänskjutande domstolens fråga möjligen är hypotetisk, eftersom Michèle Schmidt-Krier har anställts av Caves Krier, utan hinder av artikel L. 541-1 första stycket i Code du travail.
- 20 Domstolen anmärker att även om avslaget på Caves Kriers ansökan om anställningsbidrag enligt artikel L. 541-1 första stycket i Code du travail inte har gjort att detta bolag avstått från att anställa Michèle Schmidt-Krier, innebär ett sådant avslag, såsom den tjeckiska regeringen själv har medgett i sitt skriftliga yttrande, att anställningen är mindre förmånlig för arbetsgivaren än vad som vore fallet med anställning av en arbetssökande som är äldre än 45 år som dessförinnan var anmäld vid ADEM. Detta innebär enligt Caves Krier ett hinder för arbetstagarnas fria rörlighet enligt unionsrätten, vilket är bakgrunden till tvisten mellan Caves Krier och ADEM. Vid sådant förhållande kan den hänskjutande domstolens fråga inte anses vara hypotetisk.
- 21 Den tjeckiska regeringen har slutligen anmärkt att det är möjligt att tolkningsfrågan inte kan tas upp till sakprövning, eftersom beslutet om hänskjutande antyder att Michèle Schmidt-Krier var anmäld som arbetssökande i Tyskland, samtidigt som hon vid samma tidpunkt arbetade i Luxemburg.
- 22 Den hänskjutande domstolen har emellertid förklarat att artikel L. 541-1 första stycket i Code du travail var tillämplig i det mål den har att avgöra, vilket förutsätter att Michèle Schmidt-Krier var arbetslös då hon anställdes. Domstolen ska i mål om förhandsavgörande inte göra en bedömning av de faktiska omständigheterna, varför den inte kan ifrågasätta denna premiss.
- 23 Begäran om förhandsavgörande kan således tas upp till sakprövning.

Prövning i sak

- 24 Den hänskjutande domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artiklarna 21 FEUF och 45 FEUF ska tolkas så, att de utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning, enligt vilken villkoret för att en arbetsgivare ska beviljas anställningsbidrag för arbetslösa som är äldre än 45 år är att den arbetslösa person som anställs var anmäld som arbetssökande i samma medlemsstat, när en sådan anmälan förutsätter att den arbetslöse är bosatt inom landet.
- 25 Enligt fast rättspraxis omfattas alla medborgare i en medlemsstat som har använt sig av rätten till fri rörlighet för arbetstagare och som har förvärvat arbetat i en annan medlemsstat än den där de är bosatta, oavsett bosättningsort och nationalitet, av tillämpningsområdet för artikel 45 FEUF (se, bland annat, dom av den 21 februari 2006 i mål C-152/03, Ritter-Coulais, REG 2006, s. I-1711, punkt 31, och av den 18 juli 2007 i mål C-212/05, Hartmann, REG 2007, s. I-6303, punkt 17).
- 26 Av domstolens fasta praxis framgår vidare att inom ramen för artikel 45 FEUF ska såsom arbetstagare anses en person som under en viss tid, till förmån för någon annan och enligt dennes anvisningar, utför tjänster i utbyte mot vilka han erhåller ersättning. När anställningsförhållandet har upphört förlorar den berörde i princip sin ställning som arbetstagare, med förbehåll emellertid för dels att denna egenskap kan få vissa verkningar efter det att anställningsförhållandet har upphört, dels att även en person som verkligen söker arbete ska anses vara en arbetstagare (se dom av den 12 maj 1998 i mål C-85/96, Martínez Sala, REG 1998, s. I-2691, punkt 32 och där angiven rättspraxis).
- 27 Detta innebär att situationen för en arbetstagare, såsom Michèle Schmidt-Krier, som efter att ha förlorat sitt arbete i en annan medlemsstat än den där hon faktiskt är bosatt, finner ett nytt arbete i denna andra medlemsstat och ges en tillsvidareanställning, omfattas av tillämpningsområdet för artikel 45 FEUF.
- 28 Det är visserligen fastslaget att den rätt till fri rörlighet som föreskrivs i ovannämnda artikel omfattar arbetstagare, vilket inkluderar arbetssökande, men ingenting i artikelns lydelse anger att denna rätt inte kan åberopas av andra. För att vara effektiv och ändamålsenlig måste nämligen arbetstagarnas rätt att utan diskriminering ta anställning och arbeta, åtföljas av arbetsgivarnas rätt att anställa dem med beaktande av bestämmelserna om fri rörlighet för arbetstagare (se dom av den 7 maj 1998 i mål C-350/96, Clean Car Autoservice, REG 1998, s. I-2521, punkterna 19 och 20, och av den 11 januari 2007 i mål C-208/05, ITC, REG 2007, s. I-181, punkterna 22 och 23).
- 29 En arbetsgivare som Caves Krier kan således åberopa de rättigheter som arbetstagarna direkt tillerkänts i artikel 45 FEUF.
- 30 Eftersom denna bestämmelse är tillämplig i målet vid den nationella domstolen, saknas anledning att uttala sig i frågan hur artikel 21 FEUF ska tolkas. Sistnämnda bestämmelse, i vilken det i allmänna ordalag talas om rätten för varje unionsmedborgare att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, är nämligen tydligare formulerad i artikel 45 FEUF rörande den fria rörligheten för arbetstagare (se, bland annat, domen i det ovannämnda målet ITC, punkterna 64 och 65, dom av den 11 september 2007 i mål C-287/05, Hendrix, REG 2007, s. I-6909, punkterna 61 och 62, och av den 25 oktober 2012 i mål C-367/11, Prete, punkt 20).
- 31 Vad rör frågan huruvida sådana nationella bestämmelser som de som är i fråga i målet vid den nationella domstolen utgör en inskränkning, i den mening som avses i artikel 45 FEUF, erinrar domstolen om att alla bestämmelser i EUF-fördraget om fri rörlighet för personer har till syfte att underlätta för medborgarna i medlemsstaterna att utöva all slags yrkesverksamhet inom Europeiska unionen och de utgör hinder för åtgärder som kan innebära att dessa medborgare missgynnas när de önskar utöva ekonomisk verksamhet i en annan medlemsstat (se, bland annat, domen i det ovannämnda målet ITC, punkt 31, och dom av den 16 mars 2010 i mål C-325/08, Olympique Lyonnais, REU 2010, s. I-2177, punkt 33).

- 32 Den luxemburgska regeringen menar dock att den här aktuella nationella lagstiftningen inte inskränker arbetstagarnas fria rörlighet, eftersom den inte innehåller något bosättningskrav. Frågan bygger härvid på en felaktig tolkning av den nationella lagstiftningen från den hänskjutande domstolens sida. Arbetslösa personer som inte är bosatta i landet kan nämligen anmäla sig vid ADEM. I artikel L. 622-6 1 i Code du travail anges tydligt att alla arbetslösa personer som söker arbete är skyldiga att anmäla sig som arbetssökande vid ADEM. En arbetstagare som är luxemburgsk medborgare och som är bosatt i Tyskland måste visserligen anmäla sig vid den tyska arbetsmarknadsmyndigheten för att i förekommande fall kunna erhålla arbetslöshetsersättning, men det finns ingen bestämmelse i luxemburgsk lagstiftning som förhindrar en sådan arbetstagare att anmäla sig hos ADEM för att kunna få information om lediga tjänster i Luxemburg och för att ge den arbetsgivare som anställer arbetstagaren möjlighet att erhålla bidrag enligt artikel L. 541-1 första stycket i Code du travail.
- 33 Den luxemburgska regeringen anser således att varken denna bestämmelse eller artikel L. 622-6 1 i Code du travail är diskriminerande i unionsrättens mening, eftersom det inte uppställs något villkor avseende den arbetssökandes nationalitet eller bosättning som förhindrar en arbetsgivare från att ansöka om det aktuella bidraget. I artikel L. 541-1 första stycket i Code du travail anges vidare tydligt att arbetsgivaren ersätts för de sociala avgifter som denne inbetalar för arbetslösa som denne har anställt, oavsett huruvida de tidigare erhöill arbetslöshetsersättning eller inte. I målet vid den nationella domstolen har ADEM i sitt beslut endast konstaterat att Michèle Schmidt-Krier inte uppfyller villkoret att vara anmäld vid denna myndighet. ADEM har däremot inte fattat något beslut om att vägra anmälan på grund av skäl som är diskriminerande, i unionsrättens mening.
- 34 Den luxemburgska regeringen anser därför att samma skyldigheter gäller för arbetstagare som är bosatta i Luxemburg som för medborgare i andra medlemsstater som arbetar i Luxemburg eller luxemburgska medborgare som arbetar i Luxemburg och som är bosatta i en annan medlemsstat. Det föreligger således ingen skillnad i behandling dem emellan, eftersom båda grupperna arbetstagare kan anmäla sig vid ADEM.
- 35 Det ska härvid erinras om att domstolen enligt fast rättspraxis inte är behörig att tolka en medlemsstats nationella rätt (se, bland annat, dom av den 17 mars 2011 i de förenade målen C-128/10 och C-129/10, Naftiliaki Etaireia Thasou och Amaltheia I Naftiki Etaireia, REU 2011, s. I-1885, punkt 40).
- 36 Det ankommer således, i ett mål om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, inte på domstolen att uttala sig om tolkningen av nationella bestämmelser eller att avgöra om den hänskjutande domstolens tolkning av dessa är korrekt (dom av den 23 april 2009 i de förenade målen C-378/07-C-380/07, Angelidaki m.fl., REG 2009, s. I-3071, punkt 48 och där angiven rättspraxis).
- 37 I enlighet med fördelningen av behörighet mellan unionsdomstolarna och de nationella domstolarna åligger det däremot domstolen att beakta den faktiska och rättsliga bakgrunden till tolkningsfrågorna, såsom den framställts i beslutet om hänskjutande (dom av den 29 oktober 2009 i mål C-63/08, Pontin, REG 2009, s. I-10467, punkt 38 och där angiven rättspraxis).
- 38 Oaktat de invändningar som har framförts av den luxemburgska regeringen mot den tolkning av den nationella rätten som valts av den hänskjutande domstolen, ska förevarande begäran om förhandsavgörande alltså prövas med beaktande av nämnda domstols tolkning (se analogt domen i det ovannämnda målet Pontin, punkt 38).
- 39 Såsom framgår av punkt 18 ovan har emellertid den hänskjutande domstolen i beslutet om hänskjutande konstaterat att även om det i målet inte bestrids att den aktuella nationella lagstiftningen inte innehåller någon uttrycklig föreskrift om att endast personer bosatta i Luxemburg kan anmäla sig vid ADEM, så är det utrett att endast personer som är bosatta inom landet kan anmäla sig som arbetssökande hos ADEM.

- 40 Det framgår vidare av de handlingar som domstolen har fått ta del av att i det nationella målet har Tribunal administratif, i sitt beslut av den 14 juli 2010, och Cour constitutionnelle, i sin dom nr 64/11 av den 4 maj 2011, gjort samma tolkning.
- 41 Det framgår vidare av de handlingar som getts in av Caves Krier som svar på domstolens skriftliga fråga att även om den webbplats som är riktad till arbetssökande i Luxemburg innehåller en kort upplysning om att de gränsarbetare som så önskar kan anmäla sig vid ADEM, så motsägs denna uppgift av andra formuleringar på samma webbplats och i många andra handlingar, i vilka det tvärtom understryks att en arbetssökande måste vara bosatt i Luxemburg för att kunna anmäla sig vid ADEM. Dessutom framgår det av förarbetena till reformen av ADEM, som också ingetts av Caves Krier, att gränsarbetare som har förlorat sitt arbete i Luxemburg från och med år 2012 kommer att få tillgång till samtliga ADEM:s tjänster. Denna reform hade ännu inte trätt i kraft vid den tidpunkt som är avgörande för målet vid den nationella domstolen. Reformens inriktning talar starkt för att gränsarbetare inte hade tillgång till ADEM:s tjänster före år 2012.
- 42 Vid bedömningen av förevarande tolkningsfråga måste domstolen således utgå från att den aktuella nationella lagstiftningen innehåller ett krav på att den arbetssökande är bosatt i Luxemburg för att kunna anmäla sig vid ADEM och således kunna anställas med anställningsbidrag enligt artikel L. 541-1 första stycket i Code du travail, vilket dock är en fråga som den hänskjutande domstolen ensam är behörig att avgöra.
- 43 Den aktuella nationella lagstiftningen förefaller således innehålla en skillnad i behandling mellan en arbetssökande medborgare i en medlemsstat som är bosatt i Luxemburg och en sådan medborgare som är bosatt i en annan medlemsstat.
- 44 Enligt den nationella lagstiftningen måste en arbetssökande vara bosatt i Luxemburg för att arbetsgivaren ska kunna få anställningsbidrag. Detta innebär en nackdel för vissa arbetstagare av den enda anledningen att de är bosatta i en annan medlemsstat.
- 45 En sådan lagstiftning riskerar att avskräcka en arbetsgivare med verksamhet i Luxemburg från att anställa en arbetssökande som, i likhet med Michèle Schmidt-Krier i målet vid den nationella domstolen, inte är bosatt i den medlemsstaten, eftersom arbetsgivaren vid en sådan anställning, till skillnad från vad som är fallet vid en anställning av en arbetssökande som är bosatt i samma medlemsstat, inte kan få anställningsbidrag.
- 46 Av detta följer att denna lagstiftning kan göra det svårare för en gränsarbetare som, likt Michèle Schmidt-Krier, är arbetslös att få anställning i Luxemburg.
- 47 En sådan nationell lagstiftning, som leder till att arbetstagare som inte är bosatta inom landet får mindre fördelaktig behandling än arbetstagare som är bosatta i Luxemburg, utgör en begränsning av den frihet arbetstagare tillerkänns i artikel 45 FEUF (se, analogt, dom av den 7 juli 2005 i mål C-227/03, Van Pommeren-Bourgondiën, REG 2005, s. I-6101, punkt 44, och domen i det ovannämnda målet Ritter-Coulais, punkterna 37 och 38).
- 48 En bestämmelse som begränsar den fria rörligheten för arbetstagare kan endast tillåtas om den eftersträvar ett berättigat mål som är förenligt med fördraget och om den är motiverad av tvingande skäl av allmänintresse. I ett sådant fall fordras även att tillämpningen av en sådan bestämmelse är ägnad att säkerställa att målet i fråga uppnås och att denna tillämpning inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål (se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen ITC, punkt 37, och Olympique Lyonnais, punkt 38).
- 49 Enligt fast rättspraxis ankommer det på medlemsstaterna att när de antar en åtgärd som avviker från en princip som fastställs i unionsrätten att, i varje enskilt fall, bevisa att åtgärden är ägnad att säkerställa förverkligandet av det mål som anförts och att den inte går utöver vad som är nödvändigt

för att uppnå detta mål. De skäl som en medlemsstat kan åberopa ska således åtföljas av en bedömning av lämpligheten och proportionaliteten av den åtgärd som medlemsstaten vidtagit och de precisa omständigheter som stödjer dess argumentation (dom av den 13 april 2010 i mål C-73/08, Bressol m.fl., REU 2010, I-2735, punkt 71).

- 50 I förevarande fall konstaterar domstolen att den luxemburgska regeringen, trots att den beretts möjlighet genom domstolens frågor vid förhandlingen, inte har försökt beskriva vilket mål som eftersträvas med det bosättningsvillkor som i den aktuella nationella lagstiftningen uppställs för anmälan till ADEM och således för att arbetsgivaren ska kunna få anställningsbidrag. Den luxemburgska regeringen har endast förklarat att anmälan hos ADEM är ett motiverat krav. Nämda regering har således inte anfört några som helst omständigheter som talar för att detta bosättningsvillkor motiveras av tvingande skäl av allmänintresse som skyddas av artikel 45 FEUF.
- 51 I intresse av att ge den hänskjutande domstolen ett fullständigt svar ska det erinras om att domstolen visserligen redan fastställt att det ankommer på medlemsstaterna att välja åtgärder för att förverkliga de mål som de har uppställt för arbetsmarknaden. Domstolen har fastslagit att medlemsstaterna har ett stort utrymme för eget skön när de utövar denna behörighet. Det kan inte heller bestridas att det utgör ett legitimt socialpolitiskt mål att främja sysselsättningen (se domen i det ovannämnda målet ITC, punkt 39 och där angiven rättspraxis).
- 52 Medlemsstaternas utrymme för skönsmässiga bedömningar på socialpolitikens område motiverar emellertid inte att enskildas rättigheter enligt fördragets bestämmelser om de grundläggande friheterna begränsas (se domen i det ovannämnda målet ITC, punkt 40 och där angiven rättspraxis).
- 53 Det ska härvid särskilt anmärkas att det framgår av domstolens praxis att ett bosättningsvillkor i princip är olämpligt, vad gäller migrerande arbetstagare och gränsarbetare, eftersom dessa, genom sitt tillträde till en medlemsstats arbetsmarknad, i princip blivit tillräckligt integrerade i samhället i denna stat för att kunna åberopa principen om likabehandling med arbetstagare som är medborgare respektive bosatta i den medlemsstaten. Anknytningen genom integration uppstår bland annat genom den omständigheten att migrerande arbetstagare och gränsarbetare – genom den skatt som de betalar i den mottagande medlemsstaten till följd av det förvärvsarbete som utförs där – också bidrar till finansieringen av socialpolitiken i denna stat (se, för ett liknande resonemang, bland annat dom av den 14 juni 2012 i mål C-542/09, kommissionen mot Nederländerna, punkterna 63, 65 och 66 samt där angiven rättspraxis).
- 54 I målet vid den nationella domstolen är det utrett att Michèle Schmidt-Krier inte är bosatt i Luxemburg och således är en gränsarbetare, samtidigt som hon är medborgare i denna medlemsstat och har arbetat hela sitt yrkesliv i denna stat. Hon är således integrerad på den luxemburgska arbetsmarknaden.
- 55 Tolkningsfrågan ska mot denna bakgrund besvaras enligt följande. Artikel 45 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning, enligt vilken villkoret för att en arbetsgivare ska beviljas anställningsbidrag för arbetslösa som är äldre än 45 år är att den arbetslösa person som anställs var anmäld som arbetssökande i samma medlemsstat, när sådan anmälan förutsätter att den arbetslöse är bosatt inom landet. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att avgöra om så är fallet.

Rättegångskostnader

- 56 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

Artikel 45 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för en medlemsstats lagstiftning, enligt vilken villkoret för att en arbetsgivare ska beviljas anställningsbidrag för arbetslösa som är äldre än 45 år är att den arbetslösa person som anställs var anmäld som arbetssökande i samma medlemsstat, när sådan anmälan förutsätter att den arbetslöse är bosatt inom landet. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att avgöra om så är fallet.

Underskrifter